

دانشگاه علوم پزشکی تهران

باسمه تعالی

معاونت آموزشی

مدیریت امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی

شیوه نامه اجرایی پایان نامه کارشناسی ارشد

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

مصوبه بیستمین جلسه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تیر ماه ۱۴۰۲

تدوین کنندگان

- ❖ جناب آقای دکتر علی اسماعیلی، معاون آموزشی دانشگاه
- ❖ جناب آقای دکتر بهرام بیبک، معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه
- ❖ سرکار خانم دکتر عادلّه صاحب نسق، معاون آموزشی علوم پایه و تحصیلات تکمیلی دانشکده پزشکی
- ❖ جناب آقای مهندس مرتضی اسماعیل زاده کواکی، معاون آموزشی دانشکده بهداشت
- ❖ جناب آقای دکتر امیر امانی، مدیر گروه فناوری های نوین
- ❖ جناب آقای دکتر هادی خرسند، هیات علمی دانشکده پزشکی
- ❖ جناب آقای دکتر عباس نیک روش، هیات علمی دانشکده پزشکی
- ❖ سرکار خانم افسانه کرشاد، مدیر امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
- ❖ سرکار خانم فاطمه کریمی، معاون مدیر امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
- ❖ سرکار خانم همتا انصاری، مسئول واحد خدمات آموزشی – مدیریت امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
- ❖ سرکار خانم نسیم کبری زاده، کارشناس واحد تحصیلات تکمیلی – مدیریت امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
- ❖ سرکار خانم زهرا نامور، کارشناس واحد تحصیلات تکمیلی – مدیریت امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

فهرست

صفحه

۱.....	تعریف
۱.....	انتخاب اساتید راهنما و مشاور
۲.....	تصویب عنوان
۲.....	تصویب پروپوزال
۳.....	تغییرات احتمالی در عنوان پایان نامه یا اساتید راهنما و مشاور
۳.....	دفاع

شیوه نامه مراحل انجام پایان نامه کارشناسی ارشد

تعریف:

تهیه پایان نامه بخشی از دوره کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجو موظف است، در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود، زیر نظر استاد راهنما، به تحقیق و تتبع بپردازد.

انتخاب اساتید راهنما و مشاور:

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد موظف است، پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع (عنوان) پایان نامه خود را با نظر استاد راهنما (از اعضای هیات علمی دانشگاه با حداقل مرتبه استاد یاری) مشخص نماید، و به تصویب گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برساند.

۲- استاد راهنمای دوم میتواند از اعضای هیات علمی داخل یا خارج از دانشگاه با حداقل مدرک کارشناسی ارشد به پیشنهاد استاد راهنمای اول به تایید گروه آموزشی و پس از تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب گردد.

۳- در موارد خاص در صورت ضرورت به پیشنهاد گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، انتخاب استاد راهنما با حداقل مرتبه استادیاری خارج از دانشگاه بلامانع است.

۴- در رشته هایی که استادیار وجود ندارد و یا تعداد استادیار در آن رشته کافی نیست می توان به صورت استثناء استاد راهنما را با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از بین مربیان دانشگاه که دارای حداقل ۱۰ سال سابقه کار مفید آموزشی و پژوهشی باشند انتخاب کرد.

۵- در خصوص انتخاب دو استاد راهنما منعی وجود نخواهد داشت (توضیح اینکه واحد مربوطه به نسبت دو سوم به یک سوم بین استاد راهنمای اول و دوم تقسیم میشود، اما امتیاز آموزشی براساس آیین نامه ارتقاء می باشد).

۶- سیاست مربوط به نحوه توزیع پایان نامه ها بین همکاران گروه به عنوان استاد راهنما بر اساس ظرفیت و مرتبه علمی آنها طبق ماده ۲۲ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته به شرح ذیل می باشد:

* استادیار و بالاتر:

(الف) دو پایان نامه دکتری تخصصی (PhD) و دستیاری

(ب) یک پایان نامه PhD و یک پایان نامه کارشناسی ارشد یا سه پایان نامه کارشناسی ارشد (دو پایان نامه کارشناسی ارشد استاد راهنمای اول و دو پایان نامه کارشناسی ارشد استاد راهنمای دوم)

تبصره: پایان نامه دستیاری معادل پایان نامه PhD محسوب می شود.

(ج) در شرایط استثنائی تصمیم گیری در خصوص هدایت همزمان پایان نامه ها بیش از هریک از موارد بند (الف و ب) برعهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با توجه به توانایی علمی و رعایت عدالت در تقسیم پایان نامه ها می باشد.

ماده ۲۲ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد: تعداد پایان نامه هایی که هر استاد راهنما با حداقل مرتبه استاد یاری میتوانند به طور همزمان هدایت آنها را بر عهده داشته باشد یکی از موارد زیر است:

(الف) دو پایان نامه دکتری تخصصی (PhD)

(ب) یک پایان نامه PhD و سه پایان نامه کارشناسی ارشد

(ج) در شرایط استثنائی تصمیم گیری در خصوص هدایت همزمان پایان نامه ها بیش از هریک از موارد بند (الف و ب) برعهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با توجه به توانایی علمی و رعایت عدالت در تقسیم پایان نامه ها می باشد.

**** مریبان :**

مریبان با تجربه و با سابقه دانشگاه که حائز شرایط باشند، می توانند حداکثر هدایت ۲ پایان نامه کارشناسی ارشد را بطور همزمان برعهده بگیرند.

تبصره مهم : هدایت پایان نامه های دوره دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی همانند پایان نامه کارشناسی ارشد محسوب می شود.

۷- طبق ماده ۲۳ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته، به پیشنهاد استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک یا دوفرا از اعضای هیات علمی و یا از صاحب نظران و محققان برجسته، مرتبط با موضوع پایان نامه میتوانند به عنوان استاد مشاور تعیین شوند.

ماده ۲۳ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد : به پیشنهاد استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یک یا دوفرا از اعضای هیات علمی و یا از صاحب نظران و محققان برجسته، مرتب با موضوع پایان نامه میتوانند به عنوان استاد راهنما تعیین شوند.

۸- در شرایطی که تعداد دانشجویان یک ورودی کمتر از تعداد اعضای هیات علمی گروه مربوطه باشد. سقف تعداد پایان نامه های هر استاد در هر ورودی یک نفر خواهد بود در موارد استثناء افزایش سقف فوق با تصویب گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بلامانع است .

تبصره ۱ - تعداد اساتید راهنما و مشاور در هر پایان نامه در مجموع نباید، بیش از ۴ نفر باشند (حداکثر دو نفر استاد راهنما و حداکثر دو نفر استاد مشاور) یا (حداکثر یک نفر استاد راهنما و حداکثر سه نفر استاد مشاور)

تبصره ۲ - مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، استاد راهنمای اول را به عنوان مسئول امور دانشجو می شناسد. در شرایطی استثنائی که دسترسی به استاد راهنمای اول نباشد، با هماهنگی ایشان استاد راهنمای دوم یا مشاور می تواند، عهده دار امور دانشجو شود. (مرجع رسیدگی به پایان نامه ها ی دانشکده، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می باشد).

۹ - طبق مصوبه شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در راستای سیاست گذاری توزیع سالانه پایان نامه ها باید تیم اساتید راهنما در ابتدای ترم برای هر ورودی معرفی گردند و اطلاع رسانی الویت های پژوهشی و ظرفیت اساتید راهنما بطور کامل برای دانشجویان صورت گیرد.

۱۰ - استاد مشاور (هیئت علمی یا غیر هیئت علمی از داخل یا خارج دانشگاه با حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد) باید به پیشنهاد استاد راهنمای اول، همزمان با تصویب عنوان پایان نامه در گروه آموزشی معرفی شود، سپس به تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، رسانده شود.

تصویب عنوان

۱- دانشجو موظف است با راهنمایی استاد راهنما نسبت به تکمیل فرم تصویب عنوان اقدام و برای ادامه فرآیند، آن را به گروه آموزشی ارائه نماید.

۲- گروه آموزشی پس از دریافت فرم تصویب عنوان، موضوع پایان نامه را در جلسه گروه با حضور اساتید راهنما و مشاور بررسی خواهد کرد.

۳- در صورت تصویب عنوان، گروه آموزشی باید موضوع پایان نامه را طی نامه ای به همراه صورتجلسه ی تصویب عنوان که حاوی نام و نام خانوادگی دانشجو، اساتید راهنما و مشاور می باشد، به امور تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال نماید.

تصویب پروپوزال

۱- دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال سوم تحصیلی موظف به تکمیل پروپوزال خود، پس از تصویب در گروه آموزشی مربوطه طبق فرمت موجود در سایت دانشکده و ارائه به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تصویب آن (ثبت در سامانه پژوهان) می باشد.

۲- پروپوزال نهایی باید توسط امور تحصیلات تکمیلی دانشکده به شورای اخلاق در پژوهش ارسال گردد. (ارسال رونوشت برای تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است)

۳- تاییدیه شورای اخلاق در پژوهش توسط مدیریت امور پژوهشی به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال گردد.

۴- تاییدیه شورای اخلاق در پژوهش، توسط مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشکده به معاون آموزشی دانشکده اعلام گردد.

- ۵- مجوز شروع پایان نامه دانشجویی توسط مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده صادر گردد، احکام اساتید راهنما و مشاور توسط تحصیلات تکمیلی دانشکده صادر و رونوشت احکام اساتید راهنما و مشاور و داور به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال شود.
- ۶- دانشکده موظف است گزارش کتبی پیشرفت تکمیل پایان نامه را در هر نیمسال یکبار پس از تایید استاد راهنما، مشاور و مدیر گروه آموزشی به مدیریت امور تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه نماید.
- ۷- حضور یکی از اساتید راهنما در جلسه دفاع پروپوزال الزامی است.

تغییرات احتمالی در عنوان پایان نامه یا اساتید راهنما و مشاور

- ۱- چنانچه تغییرات جزئی و کلی در عنوان پایان نامه مد نظر باشد، لازم است مراتب طی فرم مربوطه که به تایید استاد راهنما و مشاور رسیده است به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام و پس از تایید شورای اخلاق و پژوهش به امور تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال گردد.
- ۲- چنانچه لازم باشد اساتید راهنما یا مشاور تغییر نمایند باید انصراف کتبی ایشان و نیز معرفی اساتید جدید به تایید گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برسد.

۳- در خصوص اساتید راهنمای پایان نامه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد، که شرایط احراز استاد راهنما را در حین انجام پایان نامه به دلیل پایان عضویت هیات علمی از دست میدهند مقرر می شود: در صورتی که دانشجوی دو استاد راهنما داشته باشد، استاد راهنمای دیگر کار هدایت پایان نامه را به تنهایی انجام دهد ولی در صورتیکه دانشجوییک استاد راهنما داشته باشد، طبق ماده ۲۱ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته دانشجوی استاد راهنمای جدید را انتخاب کرده و بقیه مراحل تایید مطابق مصوبات قبل ادامه یابد.

ماده ۲۱ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد: استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، از اعضای هیات علمی دانشگاه با حداقل مرتبه استادیاری تعیین می گردد. پیشنهاد می گردد، استاد راهنمای حذف شده در صورت امکان به عنوان استاد مشاور همکاری نماید. در خصوص حقوق مادی و معنوی دو استاد راهنما معیارهایی توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (مانند میزان پیشرفت پایان نامه و...) تعیین و بر اساس آن تصمیم گیری شود، در صورت اعتراض هریک از اساتید راهنما، مرجع رسیدگی، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۱: چنانچه استاد راهنمای اول به هر علتی (با عنوان انتقال، مرخصی، ماموریت آموزشی و ادامه تحصیل و...) بیشتر از ۶ ماه فعالیت نداشته باشد، در شورای گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده درخصوص فرد جایگزین تصمیم گیری می شود.

تبصره ۲: در خصوص اعضای هیات علمی بازنشسته در صورتی که قبل از بازنشستگی مجوز شروع پایان نامه صادر شده باشد میتوانند به عنوان استاد راهنما دوم یا مشاور کار دانشجویی را ادامه دهند.

نکته: توصیه می شود اساتید راهنمایی که دو سال تا بازنشستگی شان مانده است متعهد شوند که تا پایان دفاع دانشجویی از پایان نامه اش در خواست بازنشستگی نخواهند داشت.

دفاع

- ۱- **طبق ماده ۲۶ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته:** دانشجویی پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آنرا به پایان نرساند است موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیم سال های بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجویی می شود و در میانگین کل نمرات او منظور خواهد شد.

۲- دانشجویان ورودی مهر ۱۴۰۲ و بعد از آن موظف اند تا قبل از جلسه دفاع مجموعاً در ۵ جلسه دفاع از پروپوزال، پیش دفاع و یا دفاع شرکت نمایند. صورتجلسه مربوطه و لیست حاضرین پس از هر جلسه باید توسط کارشناس دانشکده به امور تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال گردد.

تبصره: شرکت در کارگاههای اخلاق در پژوهش و روش تحقیق و ارائه گواهی آن جهت دفاع از پایان نامه دانشجویان الزامی است. (ارائه گواهی شرکت در این کارگاه ها در دانشگاه های شهرهای دیگر هم مورد قبول می باشد) شرکت در هریک از این دو کارگاه معادل یک جلسه شرکت در جلسات دفاع محسوب می شود.

۳- به پیشنهاد گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده دو نفر داور و یک نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب می شوند و مشخصات داوران به امور تحصیلات تکمیلی دانشکده جهت صدور ابلاغ و ارسال پایان نامه اعلام می گردد.

۴- مقاله منتج از پایان نامه باید توسط یکی از اعضای تیم پایان نامه submit (ارائه) شود نظارت بر submit (ارائه) مقاله بر عهده استاد راهنما می باشد

۵- حداقل ده روز قبل از برگزاری جلسه دفاع فایل الکترونیک یا فیزیکی پایان نامه باید توسط دانشجو تحویل امور تحصیلات تکمیلی دانشکده گردد.

۶- دانشجو موظف است اصلاحات یا پیشنهادهای داده شده در جلسه دفاع را تحت نظارت استاد راهنما در گزارش نهایی پایان نامه لحاظ نماید.

۷- مسئولیت برگزاری جلسه دفاع با گروه آموزشی می باشد.

۸- فاصله بین صدور مجوز شروع پایان نامه و دفاع نهایی حداقل ۴ ماه می باشد. (در موارد استثناء مرجع تصمیم گیری، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می باشد)

۹- دانشجو هنگامی مجاز به دفاع پایان نامه است که :

الف- کلیه واحدهای درسی خود را با موفقیت گذرانیده باشد.

ب- تکمیل بودن پایان نامه وی توسط هیات داوران به صورت کتبی طبق فرم مربوطه به تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام شده باشد.

ج- مقاله کامل حاصل از پایان نامه به یک مجله پژوهشی داخل یا خارج ارسال شده باشد.

تبصره: ارائه مستندات لازم در خصوص مراحل مختلف انجام پایان نامه دانشجو در صورت درخواست داور الزامی است.

۱۰- جلسه دفاع پس از هماهنگی امور تحصیلات تکمیلی دانشکده با اساتید راهنما، مشاور، داوران در حضور مدیر گروه یا نماینده مدیر گروه برگزار خواهد شد.

۱۱- جلسه دفاع با حضور یکی از اساتید راهنما و دو داور رسمیت می یابد، حداکثر یک نفر می تواند به صورت غیر حضوری (آنلاین) باشد.

۱۲- نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده در جلسه دفاع مدیریت جلسه را برعهده خواهد داشت .

۱۳- جمع بندی واحد میانگین نمرات اساتید داور، اساتید راهنما و مشاور به صورت محرمانه توسط نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام خواهد شد (در صورت وجود دو استاد راهنما میانگین نمره آنها منظور میگردد همچنین در صورت وجود دو استاد مشاور نیز میانگین نمره آنها در نظر گرفته خواهد شد)

۱۴- برای چاپ مقاله یا گواهی پذیرش در مجلات نمایه شده حداکثر تا ۲ نمره در نظر گرفته شود.

تبصره: در صورتیکه دانشجو مقالات یا خلاصه مقالات پذیرفته شده یا چاپ شده بیشتری از پایان نامه را در مجلات و یا همایش ها داشته باشد، برای

هر کدام ۲، ۳، ۴ نمره، حداکثر تا ۲ نمره در نظر گرفته می شود که این بخش از نمره در اختیار هیات داوران می باشد و مربوط به نمره جلسه دفاع می باشد.

۱۵- حداکثر زمانی که دانشجو میتواند پس از دفاع از پایان نامه گواهی پذیرش یا چاپ مقاله خود را ارائه نماید، ۶ ماه می باشد، ارائه گواهی پس از ۶

ماه تأثیری در نمره نهایی پایان نامه نخواهد داشت .

۱۶- تنظیم صورتجلسه دفاع از پایان نامه و ثبت نمره نهایی توسط کارشناس تحصیلات تکمیلی دانشکده انجام میگردد.

۱۷- مرجع رسیدگی و تصمیم گیری در خصوص مواردی که در شیوه نامه نیامده است یا مورد اختلاف است، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می

باشد.

۱۸- مرجع رسیدگی به کلیه شکایات مرتبط با پروپوزال و پایان نامه به ترتیب شورای آموزشی گروه مربوطه، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، شورای

تحصیلات تکمیلی دانشگاه می باشد.

۱۹ - طبق ماده ۲۵ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته : هیات داوران در پایان جلسه دفاعیه پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت پایان نامه، نمره آنرا با تاکید بر درجه به شرح زیر سطح بندی می نماید

نمره	درجه
۱۸/۵-۲۰	عالی
۱۷ - ۱۸/۴۹	بسیار خوب
۱۵/۵-۱۶/۹۹	خوب
۱۴-۱۵/۴۹	قابل قبول
کمتر از ۱۴	غیر قابل قبول

تبصره ۱: نمره پایان نامه در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.

تبصره ۲: کسب درجه عالی به شرطی می باشد که دانشجو نویسنده مقاله ای از موضوع پایان نامه در مجلات معتبر علمی پژوهشی خارجی و یا گروه یک ایندکس شده داخلی براساس تقسیم بندی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع باشد.

۲۰- طبق ماده ۲۷ آیین نامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته : در صورتی که پایان نامه، از نظر هیات داوران، غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می تواند درمدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خودرا کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین میکنند از آن دفاع نماید. دانشجویی که در حداکثر مدت مجاز تحصیل نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع کند از تحصیل محروم میشود و مدرکی دریافت نمی کند.

****نکته:** لازم به ذکر است که یک نسخه از پایان نامه، به صورت کتاب، به کتابخانه مرکزی دانشگاه ارائه شده و سایر نسخ به صورت CD به ذینفعان ارائه گردد.

این شیوه نامه در ۴۳ بند و ۱۰ تبصره ، مطابق مصوبات اعضای شورای تخصصی تحصیلات تکمیلی و آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته به تصویب رسیده و قابل اجرا می باشد.